

Yhteiskäyttöautojen pysäköintijärjestelyt Kuopiossa

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen Kaupunginhallitus

Yleistä

Yhteiskäyttöautopalvelut ovat yleistymässä Suomessa. Yhteiskäyttöautopalvelu on hajautettua autonvuokrausta. Palveluun rekisteröitynyt asiakas voi vuokrata auton käyttöönsä lyhyeksikin ajaksi valitsemalleen ajankohdalle ja vuokran suuruus määräytyy käytön mukaan. Palveluntarjoajia on useita ja tarjolla on erilaisia ja eri kokoisia autoja. Palveluntarjoajat määrittelevät yhteiskäyttöautojen vuokraushinnat. Auto varataan internetistä tai erillisen sovelluksen kautta. Auton avaaminen ja sulkeminen tapahtuu yleensä sirukortilla tai kännykällä ja auton käynnistämiseen tarvittavat avaimet löytyvät auton sisältä. Yhteiskäyttöautoilla voidaan vähentää auton omistamisen tarvetta, välttää perheiden useamman auton hankkimista ja välillisesti myös edistää kävelyä ja pyöräilyä. Yhteiskäyttöautopalvelua voi olla myös kiinteistön tarjoama palvelu asukkailleen.

Kuopiossa yhteiskäyttöautopalvelua on kokeiltu vuoden 2020 aikana Traficomien rahoittamassa liikkumisen ohjauksen hankkeessa. Hankkeen aikana PlanBil Oy on toimittanut Kuopioon kolme yhteiskäyttöautoa. Nämä autot ovat sijainneet matkustajasatamassa, Puijonlaaksossa ja Petosella. Autojen käyttö on vaihdellut sijaintipaikan ja ajankohdan mukaan, mutta palveluntarjoaja on kiinnostunut jatkamaan toimintaansa Kuopiossa hankkeen jälkeen. Hankkeen ajan pysäköintijärjestelyt on sovittu maksuttomana ja hankkeen päätyttyä väliaikaisjärjestelyin 31.12.2020 saakka.

Yhteiskäyttöautojen pysäköintijärjestelyistä tulee kuitenkin tehdä linjaus, jotta pysäköintijärjestelyt ovat tasapuolisia kaikille toimijoille. Yhteiskäyttöautojen pysäköintijärjestelyissä on huomioitava se, että pysäköintiajan pituus vaihtelee. Kun auto ei ole vuokrattuna, pysäköinti voi ajoittain poiketa kadulle asetetuista pysäköintirajoituksista. Palvelun löytämistä helpottaa, että autot ovat pysäköity rajatulle alueelle tai niille erikseen osoitetuille pysäköintipaikoille. Tämä tarkoittaa liikennemerkinmuutoksia kaupungin hallinnoimilla katu- ja yleisillä alueilla. Kiinteistön tarjoamana yhteiskäyttöautojen pysäköinti tulee järjestää tontilla.

Yhteiskäyttöautojen pysäköintijärjestelyt Suomessa

Useat kunnat ja kaupungit haluavat edistää yhteiskäyttöautopalveluja myöntämällä pysäköintilupia tietyin ehdoin. Osa kunnista on määritellyt luvat maksullisiksi ja osa väliaikaisesti maksuttomiksi. Yhteiskäyttöautojen pysäköintijärjestelyt ovat melko uusi asia Suomessa ja tämän vuoksi yhteiskäyttöautojen pysäköinti on kokeiluluonteisesti järjestetty eri paikkakunnilla. Esimerkiksi Lahti, Tampere ja Espoo tarjoavat yhteiskäyttöautoille pysäköintiluvan vuoden 2021 loppuun saakka maksutta. Helsingissä ja Oulussa lupa on maksullinen. Pysäköintilupa näissä kaupungeissa myönnetään tiettyjen lupaehtojen täyttyessä. Linjaus on, että yhteiskäyttöautojen pysäköinti yhteiskäyttöautojen pysäköintiluvalla sallitaan asukas-pysäköintipaikoilla. Lupa tulee anoa esimerkiksi liikenneinsinööriltä. Menettely vai-

kuttaa työläältä, mikäli lupahakemuksia tulee paljon. Joustavampi vaihtoehto olisi lupaehtojen täyttyessä luvan myöntäminen ilman hakemusta.

Pysäköintiluvan oikeuttamat pysäköintipaikat

Kuopiossa yhteiskäyttöautojen pysäköintiin ei ole suoraan sopivaa pysäköintilupaa. Jos yhteiskäyttöautojen pysäköintilupa osoitetaan muiden kaupunkien tavoin asukaspysäköintiin osoitetuille pysäköintipaikoille, rajaa se yhteiskäyttöautojen sijainnit ruutukaavakeskustaan. Kokeilun perusteella kysyntää yhteiskäyttöautoille on myös keskustan reuna-alueilla ja asuntoalueilla. Useissa asukaspysäköintipiireissä on melko vähän asukaspysäköintipaikkoja ja myytyjä asukaspysäköintilupia puolestaan enemmän kuin pysäköintipaikkoja. Jos yhteiskäyttöautot käyttäisi näitä samoja pysäköintipaikkoja, vaikeuttaisi se edelleen asukaspysäköintiä keskustassa.

Yhteiskäyttöautojen pysäköintiin tullaan liikennemerkein erikseen osoittamaan pysäköintipaikat. Nämä pysäköintipaikat toimivat yhteiskäyttöauton nouto- ja palautuspisteinä. Nämä pysäköintipaikat määrittää Kuopion kaupungin liikennesuunnittelussa. Kun yhteiskäyttöauto on vuokrattuna, on vuokraaja velvollinen noudattamaan pysäköinnin yleisiä ohjeita ja määräyksiä. Jos vuokraaja pysäköi yhteiskäyttöauton vuokrauksen aikana esimerkiksi aikarajoitetulla pysäköintipaikalla, on noudatettava aikarajoitusta ja vastaavasti maksullisilla pysäköintipaikoilla on pysäköinnistä maksettava asianmukaisesti. Yhteiskäyttöautopalvelua tarjoava yritys voi halutesaan ostaa muita pysäköintituotteita ja näin ollen tarjota pysäköintiä asiakkailleen edullisemmin. Näitä ovat esimerkiksi mittarilupa ja erilaiset pysäköintituotteet pysäköintilaitoksiin.

Pysäköintiluvan maksullisuus

Yhteiskäyttöautotoimijat ovat kaupallisia toimijoita, jonka vuoksi pysäköintilupa tulisi määritellä maksulliseksi. Luvan maksullisuudella turvataan myös se, että lupia ei lunasteta turhaan ja pysäköintipaikat riittävät yhteiskäyttöautoja tarjoaville yrityksille. Kun pysäköintiluvan maksu on kohtuullinen maksullinen lupa ei ole este yhteiskäyttöautotoimijoiden tarjota palveluaan. Kuopion asukaspysäköintilupa maksaa 120 €/vuosi. Yrityspysäköintilupa maksaa 200 €/vuosi. Mittariluvalla voi pysäköidä ruutukaavakeskustassa suorittamatta maksua ja asukaspysäköintitunnuksella voi pysäköidä ruutukaavakeskustassa tietyillä katuosuuksilla suorittamatta pysäköintimaksua tai noudattamatta pysäköintikiekon käyttövelvollisuutta. Yhteiskäyttöautojen pysäköintiluvan hinnaksi esitetään 200 € / vuosi.

Pysäköintijärjestelyt pysäköinninvalvonnan näkökulmasta

Yhteiskäyttöautojen pysäköintilupa on sähköinen. Lupa lunastetaan Kuopion Pysäköinti Oy:n asiakaspalvelupisteestä ja luvan lunastaja sitoutuu yhteiskäyttöautojen pysäköintiluvan lupaehtoihin. Lupaehdot ovat tämän esityksen liitteenä. Lupaa lunastettaessa yhteiskäyttöautopalvelua tarjoajan on esitettävä auton rekisteriote ja yritystiedot todentaakseen yhteiskäyttöautopalvelun ja auton tiedot.

Vaikutusten arviointi

Yhteiskäyttöautopalveluiden mahdollistaminen pysäköintijärjestelyin tukee Kuopion kaupungin strategiaa, resurssiviisautusohjelmaa ja ilmasto-ohjelmaa. Yhteiskäyttöautopalvelut ovat resurssiviisasta kuluttamista, koska ne vähentävät auton omistamisen tarvetta. Kuopion ilmasto-ohjelmassa on tavoitteeksi asetettu viisas liikkuminen ja tieliikenteen

päästöjen vähentäminen. Yhteiskäyttöautopalveluiden pysäköintijärjestelyt ovat yksi toimi, jolla kaupunki voi tukea jaettujen yhteiskäyttöautopalvelujen toimintaedellytyksiä Kuopiossa.

Yhteiskäyttöautoille osoitetaan liikennemerkein pysäköintipaikat, joita käytetään yhteiskäyttöauton nouto- ja palautuspaikkoina. Liikennemerkin asentamiskustannus on noin 300 - 600 €. Yhteiskäyttöautoille osoitetaan pysäköintipaikkoja rajoitetusti ja alueen kokonaisuus huomioiden.

Esitys

Esitän, että yhteiskäyttöautojen pysäköinti mahdollistetaan Kuopiossa katu- ja yleisillä alueilla lupajärjestelyin edellä mainituin ehdoin ja yhteiskäyttöautojen pysäköintiluvan maksun suuruudeksi vahvistetaan 200 €/vuosi, sis alv 24 %.

Lisäksi esitän, että yhteiskäyttöautojen pysäköintilupaehdoin ja -järjestelyihin voidaan tarvittaessa tehdä päivityksiä kunnossapitopäällikön viranhaltijapäätöksellä. Mikäli järjestelyjä on tarve muuttaa laajemmin, tuodaan asia uudelleen kaupunkirakennelautakunnan käsiteltäväksi.

Liitteet

4 1752/2020 Yhteiskäyttöautojen lupaehdot

Valmistelija

Hanna Väätäinen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5318

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy apulaiskaupunginjohtajan esityksen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Merkitään, että suunnitteluinsinööri Hanna Väätäinen poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn jälkeen.

